

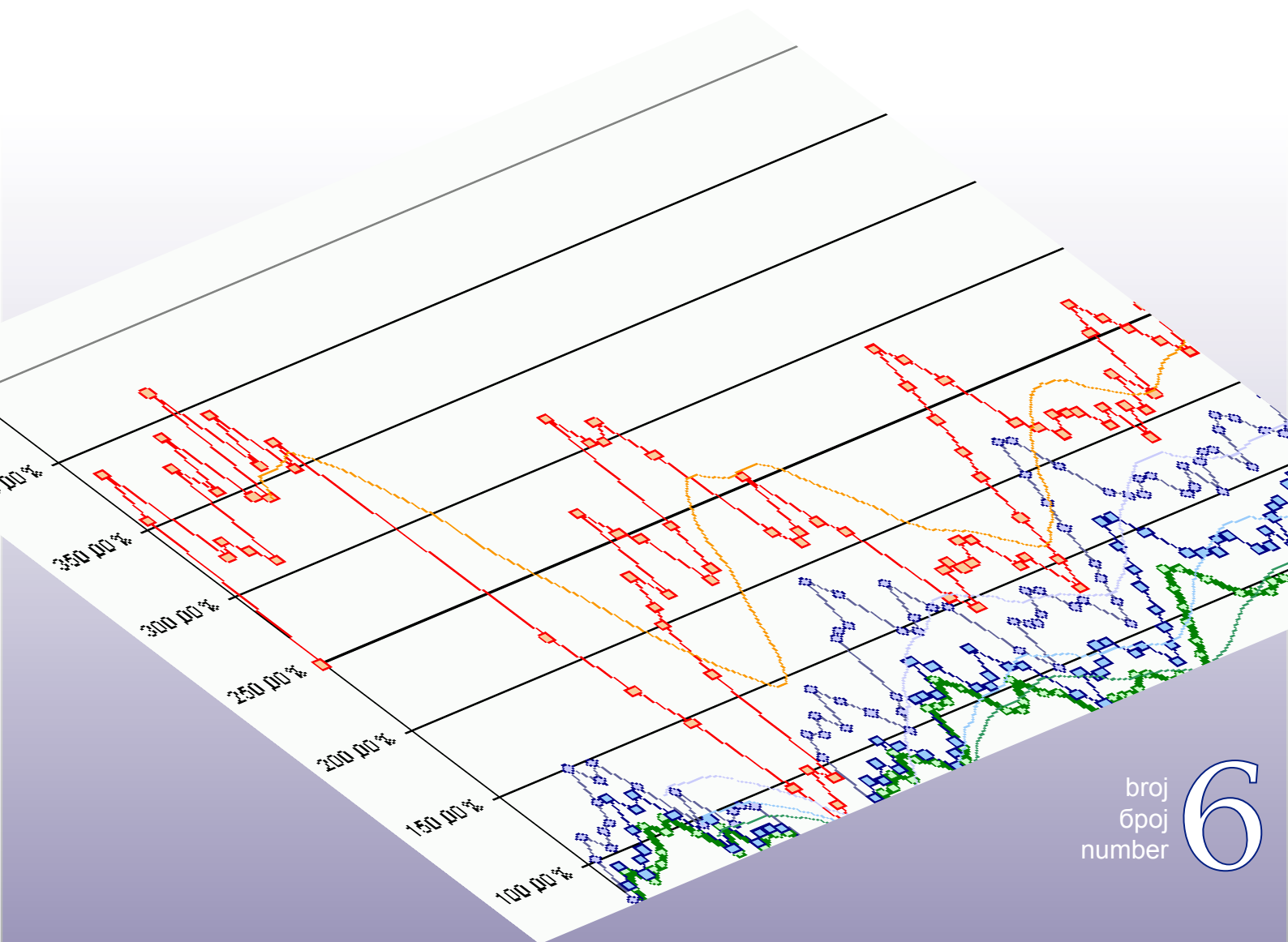
Bosna i Hercegovina
Odjeljenje za makroekonomsku analizu
Upravnog odbora Uprave za indirektno-
neizravno oporezivanje

Босна и Херцеговина
Одјељење за макроекономску анализу
Управног одбора Управе за indirektno-
опорезивање

Macroeconomic Unit of the Governing Board of the Indirect Tax Authority

Oma Bilten

broj
број
number

6

• Januar 2006 • **Siječanj 2006** • Јануар 2006 • January 2006 •

Uz ovaj broj...

Iza nas su dvije reformske godine u kojima je

- (i) izvršen prijenos nadležnosti u prikupljanju neizravnih poreza na razinu države,
- (ii) uspostavljena nova upravljačka i operativna struktura u obliku Upravnog odbora i Uprave za neizravno oporezivanje (UNO),
- (iii) uspostavljen jedinstveni račun za prikupljanje neizravnih poreza i
- (iv) kreiran cjelovit pravni okvir iz sfere neizravnih poreza uključujući i propise koji reguliraju oporezivanje porezom na dodanu vrijednost.

Funkcioniranje jedinstvenog računa jedna je od ključnih pretpostavki za implementaciju poreza na dodanu vrijednost. Rezultati funkcioniranja jedinstvenog računa u 2005.g. pokazuju da je godišnji plan naplate neizravnih poreza premašen za čak 160 mil KM, što predstavlja prosječnu mjesečnu naplatu! Treba naglasiti da od funkcioniranja sustava izravno ovisi financiranje države, entiteta, Distrikta i nižih razina uprave. Jedinstveni račun je vrlo kompleksan sustav koji povezuje obveznike, komercijalne banke, Centralnu banku, korisnike raspodjele (državu, entitete, Distrikt) putem složene IT arhitekture i software-a. Sustav je kompleksniji tim više što je obveza UNO da dnevno vrši pražnjenje računa. Imajući u vidu složenost sustava i odlične rezultate u naplati može se reći da je jedinstveni račun UNO uspješna karika u reformi neizravnih poreza!

Ušli smo u posljednju fazu reforme neizravnih poreza – uvođenje PDV-a. Iskustva zemalja koje su prelazile na sustav PDV-a pokazuju da uvođenje PDV-a izaziva određene poremećaje u robnoj razmjeni sa inozemstvom u razdoblju neposredno pred uvođenje. Da se slično desilo i u našoj zemlji pokazaće analiza uvoza BiH krajem 2005.g.

Bilten Odjeljenja je otvoren za sve institucije i međunarodne projekte koji rade na reformi javnih financija i ekonomskog sustava u BiH. Raduje nas da u ovom broju možemo izložiti osvrte o tekućim aktivnostima u sklopu dva važna projekta.

Nastavljamo sa praksom objavljivanja konsolidiranih izvještaja koji uključuju fiskalne operacije entiteta i Jedinstvenog računa UNO za mjesec prosinac 2005.g., te u skladu s dinamikom priliva podataka od državnog i entitetskih ministarstava financija objavljujemo i mjesečni konsolidirani izvještaj koji uključuje i fiskalne operacije proračuna BiH i Brčko Distrikta, te ukupne prihode prikupljene na razini entiteta za jedanaest mjeseci 2005.godine.

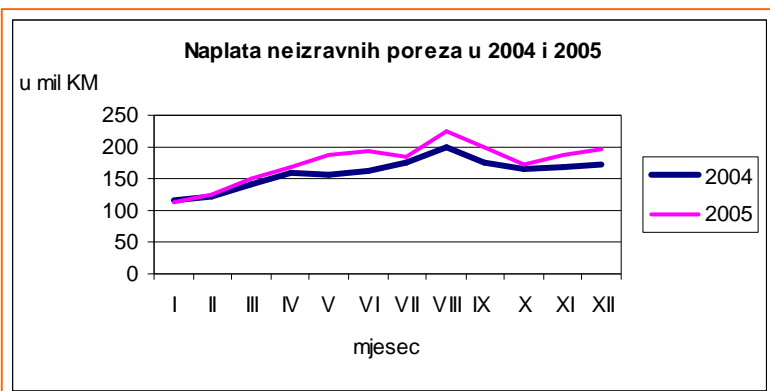
mr.sc. Dinka Antić
šef Odjeljenja – supervizor

Sadržaj:

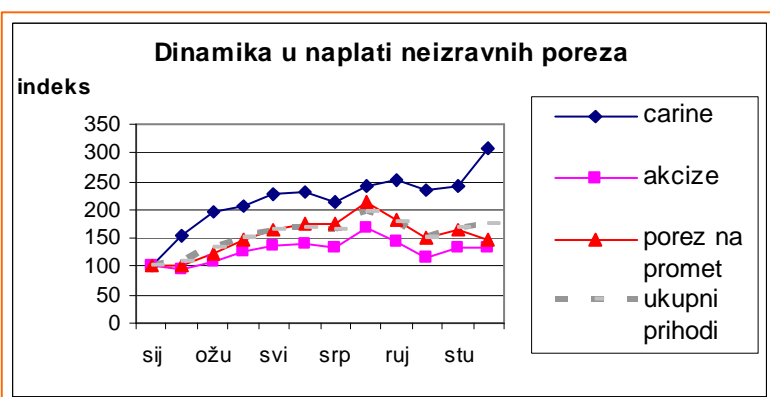
Prva godina funkcioniranja jedinstvenog računa	2
Prelaz na sustav PDV-a: implikacije na uvoz	3
Unapređenje procesa planiranja i izrade proračuna u BiH	8
Reforma izravnih poreza: utjecaj na rast i zaposlenost	13
Mjesečni konsolidirani izvještaji za razdoblje siječanj – prosinac 2005. godine	14
Obavijest za izvještajne jedinice	18

Prva godina funkcioniranja jedinstvenog računa UNO: Naplaćeno 160 mil KM više od plana!

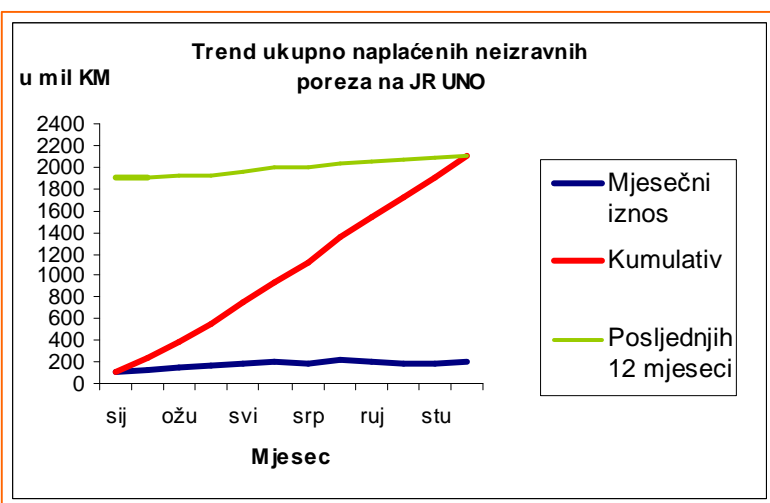
Od 1.1.2005.g. Uprava za neizravno oporezivanje (UNO) je jedina institucija u BiH

Grafikon 1. Naplata neizravnih poreza u 2004 i 2005

Grafikon 2. Dinamika u naplati neizravnih poreza

Grafikon 3. Trend ukupno naplaćenih neizravnih poreza na JR UNO

nadležna za prikupljanje neizravnih poreza: carina i carinskih pristojbi, akciza/trošarina, poreza na promet trošarinskih proizvoda i putarine. Prema dinamičnom planu naplate bilo je predviđeno da će UNO u 2005.g. prikupiti blizu 2 mlrd KM na jedinstveni račun od neizravnih poreza u njenoj nadležnosti.

UNO je u 2005.g. premašila godišnji plan naplate neizravnih poreza za skoro 160 mil KM ili 8%¹. U usporedbi sa mjesecom studenim u prosincu je prikupljeno 5% više prihoda, a za 15% više nego u prosincu 2004.g.. Glavni uzrok porasta prihoda u prosincu jeste stvaranje zaliha pred uvođenje PDV-a.

U prosincu 2005.g. zabilježen je veliki rast u naplati carine i carinskih pristojbi od 28%. No, u naplati poreza na promet uvoznih trošarinskih proizvoda zabilježen je pad u odnosu na studeni. Kretanje naplate najvažnijih grupa prihoda, te ukupnih neizravnih poreza koje prikuplja UNO dati su u grafikonima 2 i 3.

¹ Zbog konzistentnosti u izvještavanju i konsolidacije na razini države u iznos ukupno naplaćenih neizravnih poreza nisu uključeni neizravni porezi koji su u nadležnosti UNO a koje su naplatile porezne uprave entiteta i Brčko Distrikta

Prijelaz na sustav PDV-a: implikacije na uvoz dobara

(pripremila: Dinka Antić)

Nova godina donijela je Bosni i Hercegovini novi sustav oporezivanja - porez na dodanu vrijednost. Ono što može biti zanimljivo u ovom trenutku jeste analiza utjecaja PDV-a koji su se ispoljili prije samog uvođenja PDV-a u BiH.

Nakon usvajanja Zakona o PDV-u glavna dilema menadžera kompanija tijekom prošle godine bila je vezana za odluke o zalihama sa kojima će kompanija ući u sustav PDV-a. Menadžeri su pravili kalkulacije poredeći troškove financiranja, nabavke i držanja većih zaliha sa mogućnostima za dodatnom zaradom u početnom (najčešće kaotičnom) razdoblju neposredno nakon uvođenja PDV-a. Kako je naša zemlja ovisna o uvozu dobara odluke o visini zaliha na dan 31.12.2005. odredile su i količinu uvezenih dobara u posljednjem kvartalu 2005.g.

U ovom članku prikazaćemo analizu kretanja uvoza u BiH krajem 2005.g. sa usporedbom sa 2004.godinom². Ujedno prikazaćemo i utjecaj uvođenja PDV-a na kretanje u vanjskotrgovinskoj razmjeni susjednih zemalja.

Zašto dolazi do poremećaja u vanjskotrgovinskoj razmjeni prije uvođenja PDV-a?

Razloge nalazimo u konceptu sustava PDV-a, kao višefaznog poreza na potrošnju, u odnosu na koncept poreza na promet koji se plaća u fazi krajnje potrošnje. Sustav PDV-a podrazumijeva obračun i plaćanje PDV-a u svakoj fazi prometa, uključujući i uvoz i proizvodnju. Uvoznik, proizvođač i veletrgovac u sustavu PDV-a treba da angažiraju financijska sredstva da bi se isfinancirao PDV-e.³ Očekivana reakcija jeste kumuliranje zaliha onih dobara koji će u sustavu PDV-a biti oporezovani po višoj stopi nego što je to bilo u sustavu poreza na promet. Ovo opće pravilo se može primijeniti na oporezivanje strojeva, opreme, repromaterijala i poluproizvoda, izgradnje građevinskih objekata, poljoprivrednih proizvoda, prehrambenih artikala. S druge strane, pitanje je da li je ovo ekonomski opravdano, odnosno da li je trošak ranijih nabavki, kamata i držanja velikih zaliha (npr. sirovina i materijala) niži od iznosa PDV-a koji bi se platio u kasnijem razdoblju. Na drugoj strani, postoje i proizvodi koji će biti oporezovani po nižoj stopi u sustavu PDV-a nego što je to bilo u sustavu poreza na promet. Očekivana reakcija trgovaca bi bila manji uvoz ovih dobara prije uvođenja PDV-a.

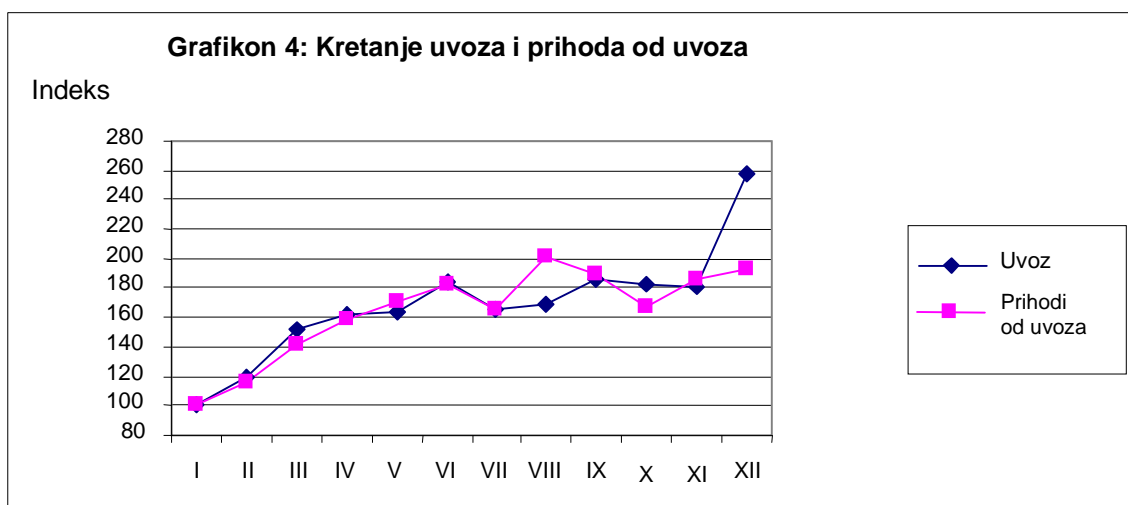
Da li su realna kretanja potvrdila ta očekivanja? Analiza kretanja uvoza u BiH pokazala je da ponašanje gospodarstvenika u BiH nije bitno odstupilo od ponašanja kompanija u susjednim zemljama u vrijeme uvođenja PDV-a u tim zemljama.

Analiza uvoza u BiH

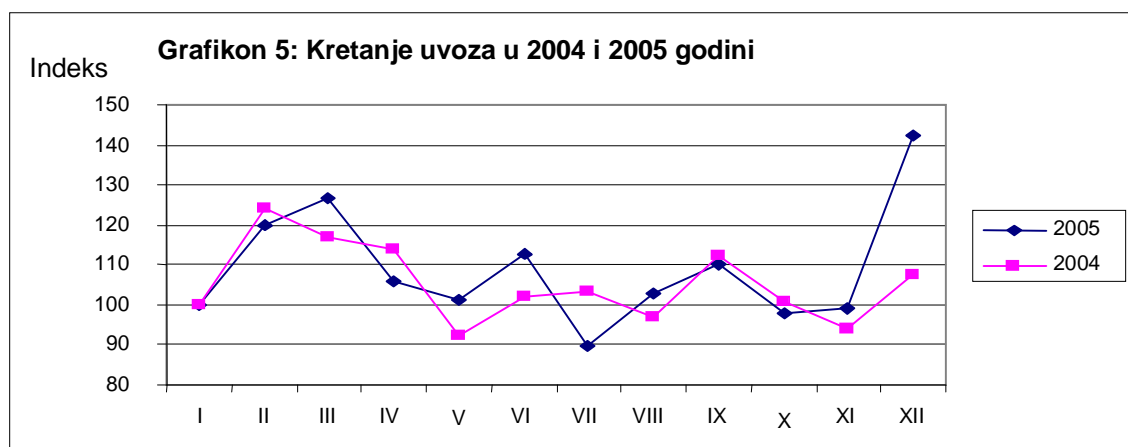
Iako je u 2005.g. zabilježen brži rast izvoza od uvoza deficit vanjskotrgovinske razmjene je znatno pogoršan. Posmatrano u odnosu na kretanja u 2004.g. deficit je porastao za 14%. Na loše rezultate je utjecao ogroman porast uvoza u prosincu 2005.g. Rast uvoza praćen je sporijim rastom prihoda od uvoza.

² Mjesečne podatke o robnoj razmjeni BiH pripremio je g. Igor Gavran, projekt menadžer Sektora za makroekonomski sustav pri Vanjskotrgovinskoj komori BiH.

³ Povrat / odbitak ulaznog PDV-a plaćenog pri uvozu moguć je tek pri podnošenju prijave PDV-a. PDV-e u svojoj biti vodi destimuliranju uvoza i stimuliranju nabavke od domaćih dobavljača s kojima se mogu dogovarati povoljniji rokovi plaćanja, a obaveze za PDV-e, ukoliko ih ima, se plaćaju po podnošenju mjesečne prijave. Da li će ovo biti i u BiH pokazaće naredno razdoblje.

Kako što se može vidjeti na grafikonu 5 kretanje uvoza u 2005.g., osim u prosincu, uglavnom prati kretanje uvoza u 2004.g. iako je u nominalnom iznosu zabilježen rast od 18%.

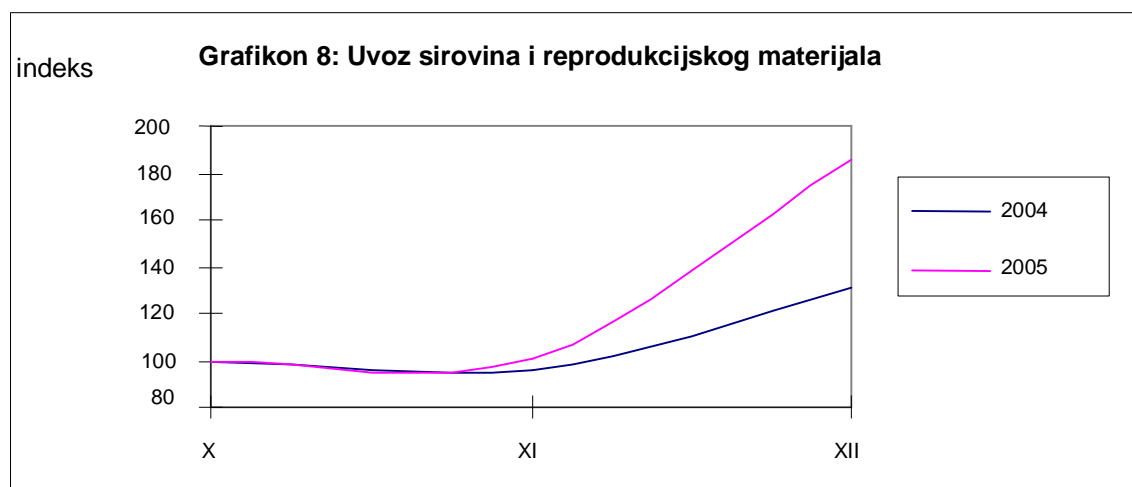
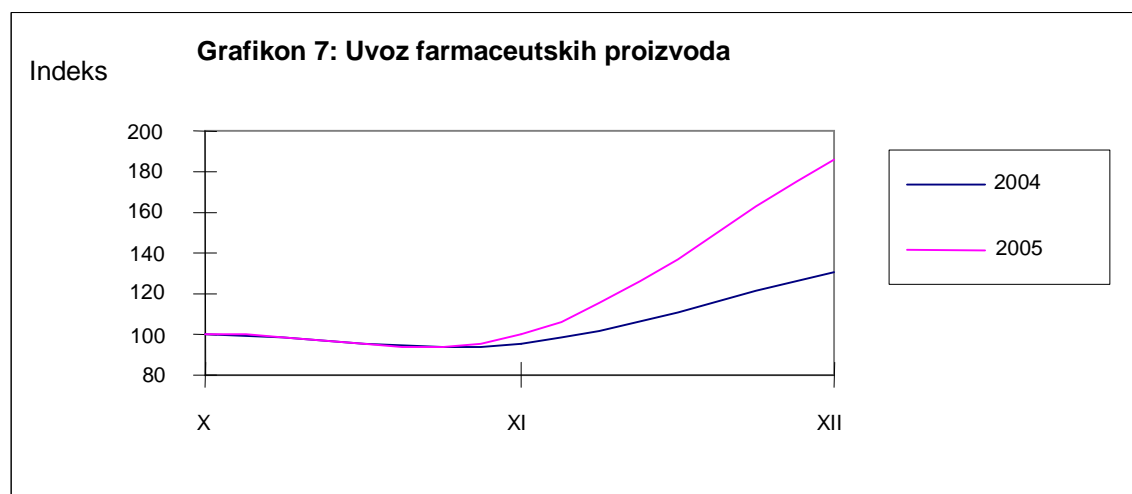
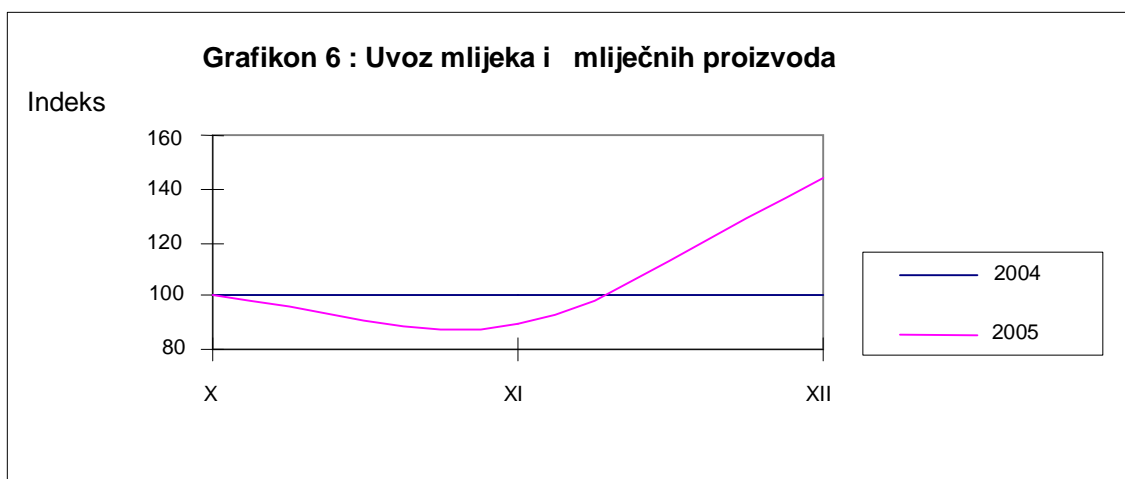

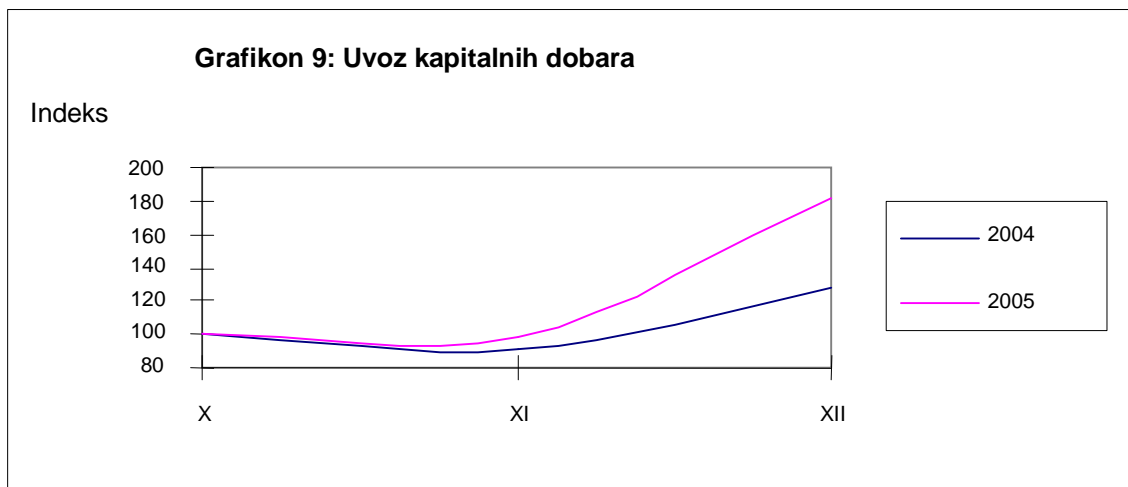
	% udio u porastu uvoza u XII-05	XII-04 / XI-04	XII-05 / XI-05
mineralna goriva i ulja	6,18%	6%	19%
vozila	12,83%	22%	71%
strojevi i oprema	34,44%	31%	86%
farmaceutski proizvodi	5,46%	40%	105%
sirovine / reprodukcijski materijal	14,73%	-15%	23%
ostali proizvodi	26,37%	9%	35%
ukupno	100,00%	7,39%	42,53%

Kako se vidi iz tabele u porastu uvoza u prosincu 2005.g. najveći udio ima uvoz kapitalne imovine (strojeva, opreme, vozila), oko 47%. Posmatrano u odnosu na kretanja u istom mjesecu 2004.g. može se vidjeti veliki porast koji je u velikoj mjeri uzrokovan nabavkama i stvaranjem zaliha pred uvođenje PDV-a. Ukoliko uzmemo porast uvoza u prosincu 2004.g. u odnosu na studeni 2004.g. kao standardni šablon kretanja uvoza u prosincu tada se može zaključiti da razlika u odnosu na kretanje u 2005.g. rezultat poslovnih odluka pred uvođenje PDV-a u BiH.

Veliki porast bilježi uvoz proizvoda koji su u sustavu poreza na promet bili oslobođeni plaćanja poreza (reprodukcijski materijal, sirovine i sl.) ili su bili oporezovani sa 0% (oprema, rezervni dijelovi, lijekovi, hrana). Kad je riječ o visokotarifnim proizvodima, koji

su bili oporezovani sa 20%, zabilježen je rast vrijednosti uvoza nafte i naftnih derivata koji je rezultat kumulativnog efekta rasta cijena nafte na svjetskom tržištu, promjena u kursu dolara i strukture uvoza po vrsti proizvoda. Uvoz kave, duhanskih proizvoda, alkohola i pića odgovara šablonu uvoza ovih proizvoda krajem godine. Zabilježen je i veliki uvoz prehrambenih proizvoda, u prvom redu mlijeka i mliječnih proizvoda, te jestivog ulja i masti, i to 44% i 78% respektivno. Kretanje uvoza nekih grupa proizvoda u posljednjem kvartalu 2004.g. i 2005.g. dati su na grafikonima 6, 7, 8 i 9.

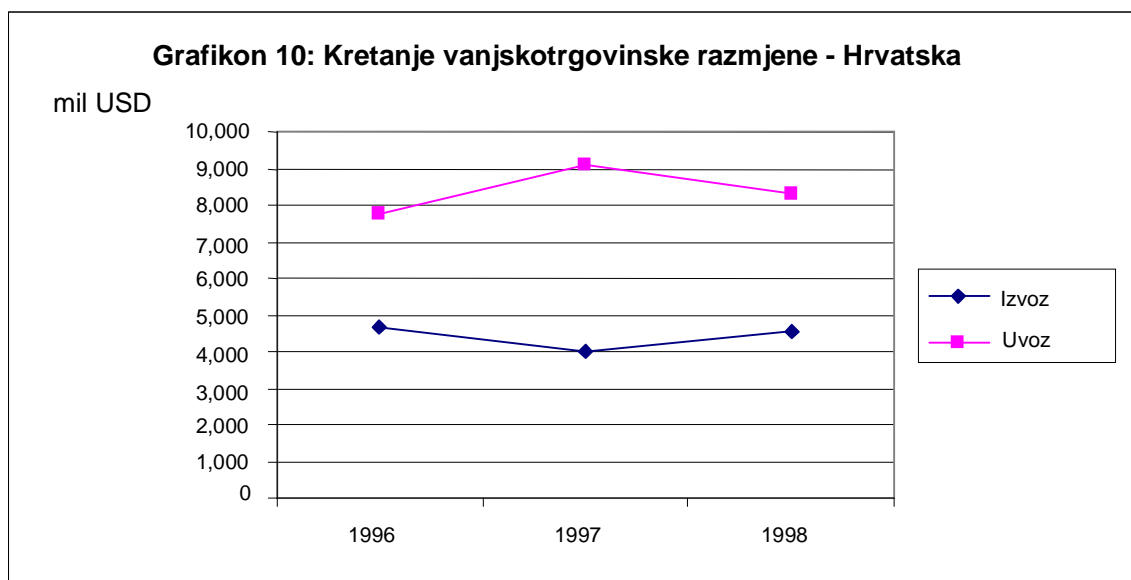

N.B. kapitalna dobra uključuju strojeve, opremu i transportna sredstva

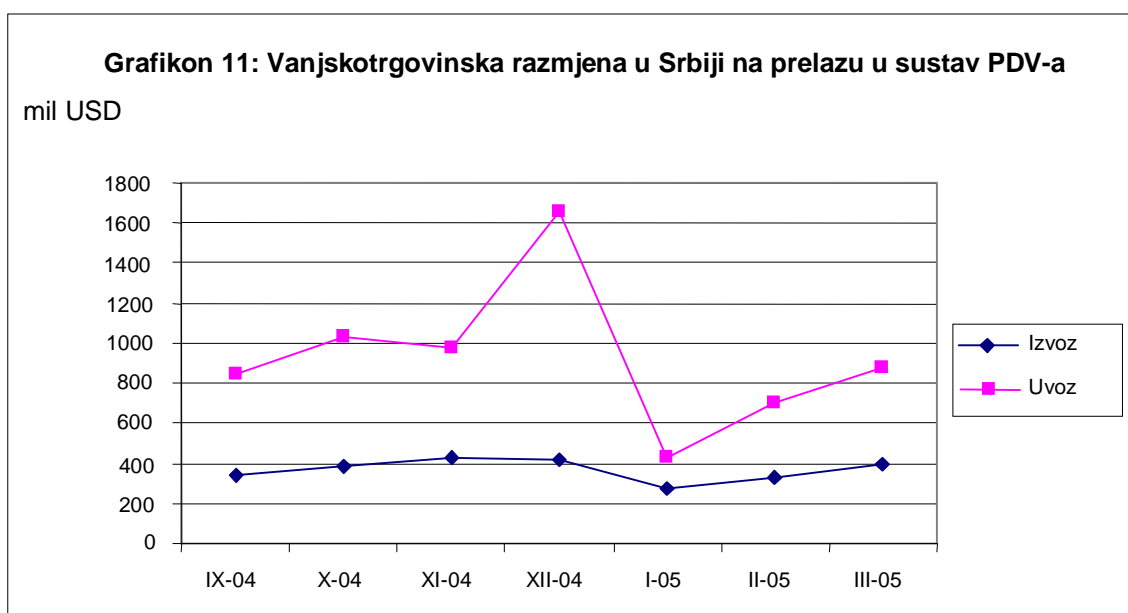
Iskustva zemalja u okruženju

Hrvatska je uvela PDV-e 1.1.1998. godine godine i to po općoj stopi od 22% za sva dobra i usluge. U 1997.godini, godini koja je prethodila uvođenju PDV-a, desio se veliki rast deficita u robnoj razmjeni sa inozemstvom. Kumulativni efekat pada izvoza i rasta uvoza je doveo do rasta vanjskotrgovinskog deficita u 1997.g. za više od 60% u odnosu na 1996.godinu. Jedan od osnovnih uzroka lošoj slici trgovinskog i platnog bilansa u 1997.g. je bilo planirano uvođenje PDV-a. Ono je izazvalo gomilanje uvoznih zaliha u zadnja dva mjeseca 1997. godine. Posmatrajući strukturu uvoza najveći udjel je imao uvoz kapitalnih dobara (strojeva i opreme, motornih vozila, prikolica i poluprikolica), te uvoz prehrambenih artikala (hrane i pića). Nakon uvođenja PDV-a stanje u robnoj razmjeni u Hrvatskoj se konsolidiralo. Kretanje robne razmjene za pomenuti razdoblje dato je na grafikonu 10:

Izvor: izvještaji Narodne banke Hrvatske / statistički pregledi Državnog zavoda za statistiku

Srbija je uvela PDV-e 1.1.2005.g. i to opću stopu od 18% i posebnu stopu od 8% na prehrambene proizvode, lijekove, novine i sl. Uvođenje PDV-a, premda sa diferenciranim stopama koje podrazumijevaju i manji udar na cijene životnih namirnica i lijekova, utjecalo je na pogoršanje vanjskotrgovinske razmjene Srbije u prosincu 2004.godine. Blagi pad izvoza i veliki uvoz u prosincu, za skoro 70% više od uvoza u studenom, imalo je odraz na ukupni trgovinski i platni deficit za tu godinu. Zabilježen je veliki rast uvoza kapitalnih dobara (strojeva i transportnih uređaja), poluproizvoda i materijala, kao i netrajnih proizvoda za široku potrošnju. Zanimljiva je slika vanjskotrgovinske razmjene nakon uvođenja PDV-a. U siječanju 2005.g. zabilježen je drastičan pad uvoza (svega 26% od uvoza u prosincu), a i ozbiljan pad izvoza, premda je bilo informacija o velikom obimu fiktivnog izvoza prvih nedjelja siječnja. Već od februrara 2005.g., kako se može vidjeti na grafikonu 11, vanjskotrgovinska razmjena se vraća u očekivane tokove, zabilježen je blagi rast izvoza, a uvoz se smanjio na vrijednosti zabilježene u rujnu 2004.godine. Pri tome treba imati u vidu i utjecaj rasta cijena energenata na svjetskom tržištu početkom 2005.g. na nominalni iznos uvoza.

Izvor: izvještaji Ministarstva financija Srbije

Unaprjeđenje procesa planiranja i izrade proračuna u BiH

(pripremio: Projekat jačanja upravljanja javnim financijama koji financira Ured Vlade Velike Britanije za međunarodni razvoj)

Proračun je primarni vladin alat za izradu politika. On je sredstvo kojim se vladini državni prioriteti prenose u usluge, programe i aktivnosti kao odgovor na socijalne i ekonomske potrebe građana u zemlji. Međutim, sam godišnji proračun nije dovoljan da se osigura ispunjenje vladinih ciljeva, zbog čega se u mnogim zemljama uvodi proces srednjoročnog planiranja proračuna. Ured Vlade Velike Britanije za međunarodni razvoj, uz angažman konsultantske kuće PKF, pruža podršku državnom i entitetskim Ministarstvima financija u unaprjeđenju procesa i sustava planiranja proračuna u BiH u okviru Projekta jačanja upravljanja javnim financijama u BiH.

Kako izgleda suvremeni proces srednjoročnog planiranja proračuna?

Suvremeni proces srednjoročnog planiranja proračuna je proces koji:

- ima jasno definiran proračunski kalendar i raspodjelu odgovornosti;
- navodi jasnu fiskalnu strategiju zasnovanu na razini vladinih raspoloživih resursa;
- prioritetizira raspodjelu ograničenih resursa na najvažnije ekonomske i socijalne prioritetne politike Bosne i Hercegovine;
- unaprjeđuje predvidivost proračunskih politika i financiranja,
- osigurava efikasnije i djelotvornije korištenje vladinih resursa;
- unaprjeđuje transparentnost i odgovornost vladinih politika, programa i procesa donošenja odluka; i
- osigurava razmatranje financijskih učinaka u narednim godinama, pri donošenju odluka u vezi sa politikama, te donošenje tih odluka tokom ciklusa planiranja proračuna.

S ciljem olakšanja pomenutog procesa, Ministarstva financija u BiH su u proteklim godinama pripremala Dokumente okvirnog proračuna koji sadržavaju srednjoročne fiskalne prognoze za tekuću i dvije naredne godine. Uz podršku projekta DFID-a, sva tri Ministarstva su nedavno izradila temeljni okvir "Srednjoročnog planiranja i pripreme proračuna u BiH u 10 koraka", kao osnovu za dalju reformu⁴.

Šta je Srednjoročni proces planiranja i pripreme proračuna u 10 koraka?

Okvir u '10 koraka' sadrži srednjoročni proračunski proces izložen kroz jasan vremenski plan koji je moguće uskladiti između svih razina vlasti. Svaki korak ovisi od svih strana koje, u svakoj od ključnih faza procesa u toku godine, pružaju adekvatne informacije, te daju preporuke i odluke. Stoga djelotvorno srednjoročno planiranje proračuna zahtijeva zalaganje i disciplinu svih strana uključenih u proračunski proces (uključujući Vladu, Parlament, Ministarstva financija i proračunske korisnike).

U grafikonu 12 je izložen grafički prikaz 10 koraka, a sažetak svakog od koraka sa opisom odgovornosti je sadržan u daljem tekstu.

Prvi korak

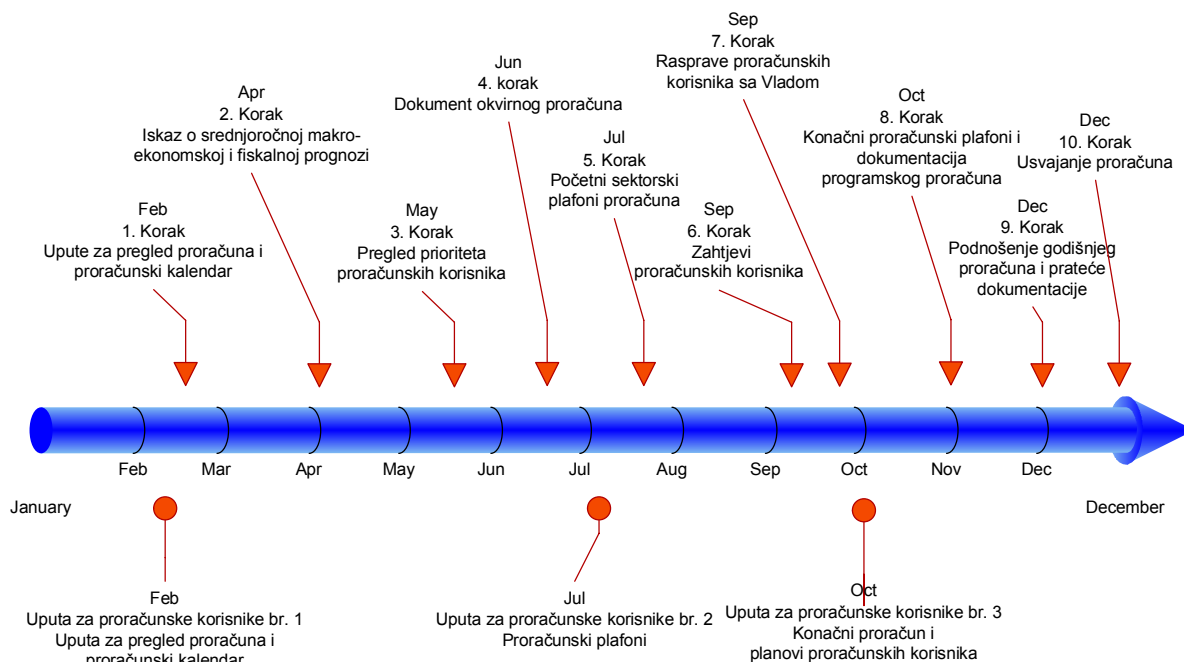
Upute za pregled proračuna i proračunski kalendar

(koji pripremaju Ministarstva financija)

Prvi korak u efikasnom proračunskom procesu je priprema uputa za pregled proračuna i proračunskog kalendara koji se dostavlja svim proračunskim korisnicima (Upute za pregled proračuna i kalendar broj 1). Izdavanje tih uputa na samom početku kalendarske godine osigurava činjenicu da sve strane mogu efikasnije planirati vlastite obaveze, resurse i potrebe za obukom. Upute pripremaju relevantna Ministarstva financija (MF) u

⁴ Po tom modelu, svaki godišnji proračun se izrađuje u obliku "rolling" trogodišnjeg plana proračuna, sa procjenom tekućeg proračuna iz prve godine kao polaznom tačkom za proračun narednih godina (uz izmjene i dopune u smislu ekonomskih prilagodbi i vladinih odluka iz oblasti politika).

skladu sa usklađenim proračunskim kalendarom koji odobrava Vlada⁵/Fiskalno vijeće, a isti sadrži ključne datume u vezi sa podnošenjem izvještaja, odluka i zahtjeva.

Grafikon 12: Srednjoročno planiranje i priprema proračuna u BiH u 10 koraka

Drugi korak

Iskaz o srednjoročnoj makroekonomskoj i fiskalnoj prognozi

(koji priprema EPPU i OMA, a odobrava Fiskalno vijeće)

Iskaz o srednjoročnoj makroekonomskoj i fiskalnoj prognozi definiše okvir fiskalnog planiranja i razina ukupnih resursa koji su na raspolaganju vladi za tekući proračun i proračun dvije naredne godine. Iskazom se utvrđuju pozadinske ekonomske pretpostavke i bazni prihodi, te uspostavlja vladin početni fiskalni položaj (uključujući raspodjelu prihoda između Vlada). Idealno govoreći, prognoza bi trebala naznačiti i državne i sektorske prioritete Fiskalnog vijeća kako bi se njome pružile smjernice za državu i entitete pri utvrđivanju i razvoju prioriteta rashodovnih politika.

Prijedlog je da nacrt iskaza priprema EPPU i Odjeljenje za makroekonomsku analizu, te da se isti predaje Fiskalnom vijeću na razmatranje na početku proračunskog ciklusa (npr. u ožujku), kako bi se osiguralo dovoljno vremena za državnu vladu i entitetske vlade da izrade vlastiti srednjoročni plan rashoda (Dokument okvirnog proračuna), uključujući početne godišnje proračunske plafone za proračunske korisnike.

Treći korak

Pregled prioriteta proračunskih korisnika

(koji pripremaju proračunski korisnici i dostavljaju ga Ministarstvu financija)

U ranoj fazi proračunskog procesa, svaki proračunski korisnik bi trebao izvršiti pregled politika i prioriteta u okviru svog polja nadležnosti (zdravstvo, obrazovanje, socijalna zaštita itd.), a u kontekstu vladinih općih ciljeva politika i svih sektorskih strategija koje

⁵ U nekim zemljama se osniva Komisija za proračun, Odbor za pregled potrošnje ili Kabinet za proračun u čijem sastavu su vodeći ministri za ekonomska pitanja i pitanja potrošnje koji djeluju kao pododbor čitave Vlade za upravljanje i vođenje procesa izrade proračuna i donošenja odluka u vezi sa istim.

je definirala i odobrila Vlada(e)⁶. Proračunski korisnici bi u toku procesa trebali ocijeniti učinak postojećih programa.

Pregled prioriteta proračunskih korisnika se sastoji iz slijedećih tabela:

- liste tekućih programa, usluga i aktivnosti⁷
- liste predloženih visoko prioriternih prijedloga novih politika za razmatranje u toku nadolazeće proračunske godine
- liste predloženih opcija uštede (koja se temelji na programima niskog prioriteta i onima koji daju slabe rezultate).

Iako ove liste ne trebaju biti suviše detaljne, svrha im je osigurati veći doprinos proračunskih korisnika u procesu utvrđivanja prioriteta u ranoj fazi proračunskog procesa (tj. prije donošenja odluka o proračunskim plafonima za resorna ministarstva/proračunske korisnike), te pružiti priliku Vladi da izvrši odabir prijedloga novih politika i opcija uštede koje bi se uključile u početne proračunske plafone⁸.

Četvrti korak

Dokument okvirnog proračuna

(koji za Vladu priprema Ministarstvo financija)

Obično se dešava da ukupni resursi svih predloženih novih inicijativa potrošnje proračunskih korisnika premašuju ukupnu razinu raspoloživih resursa za novu potrošnju. U tim okolnostima, jasno je da Vlada ne može dodijeliti resurse na sve želje proračunskih korisnika. Stoga Vlada mora donijeti odluku o najvišim prioritetima između konkurentskih zahtjeva, te u skladu s tim i raspodijeliti resurse iz raspoloživih proračunskih sredstava. U djelotvornom proračunskom procesu, Ministarstvo financija Vladi pruža nezavisan savjet o onome što smatra najvišim prioritetima u smislu ekonomskog i društvenog razvoja BiH.

Dokumenti okvirnog proračuna se izrađuju sa ciljem pružanja konsolidirane analize prioriternih politika (utvrđenih u Tabelama prioriteta proračunskih korisnika) i davanju preporuka Vladi o ukupnom iznosu proračunskih sredstava i plafonima, a u kontekstu ukupnih fiskalnih ograničenja i strateških ciljeva politika naznačenih u Iskazu o makrofiskalnoj prognozi.

Prije izrade konačnog Dokumenta okvirnog proračuna, Ministarstvo financija bi trebalo održati pojedinačne sastanke sa svim proračunskim korisnicima na kojima bi se raspravljalo o njihovim proračunskim prioritetima i procjenama troškova.

Peti korak

Početni sektorski plafoni proračuna

(koja odobrava Vlada, a dostavlja Ministarstvo financija)

Nakon pregleda Dokumenta okvirnog proračuna, Vlada donosi odluku o početnim proračunskim plafonima, a Ministarstvo financija obavještava svako resorno ministarstvo i/ili proračunskog korisnika (putem Uputa za proračunske korisnike broj 2). U proračunskim plafonima trebaju biti utvrđena sva sredstva na raspolaganju resornom ministarstvu/proračunskom korisniku (uključujući procijenjenu naplatu od strane korisnika, donatorsku pomoć itd).

⁶ Mnogi opći ciljevi politika i sektorske strategije će se utvrditi u Iskazu o makroekonomskoj i fiskalnoj prognozi i Srednjoročnoj razvojnoj strategiji, s tim da oba dokumenta odobrava Vlada.

⁷ Dok se pristupom u "10 koraka" predviđa uvođenje izrade proračuna temeljenog na programima, ono se može uskladiti i sa postojećim proračunskim sustavom zasnovanim na klasifikacijama.

⁸ Početni prijedlozi koje odobrava Vlada su preciznije postavljeni i ocijenjeni (uključujući detaljno obrazloženje i iskaz o učinku) u zahtjevima proračunskih korisnika, u kasnijoj fazi proračunskog procesa.

Šesti korak

Zahtjevi proračunskih korisnika

(koje pripremaju proračunski korisnici)

Zahtjevi proračunskih korisnika su način na koji proračunski korisnici predstavljaju svoje procjene proračuna, prijedloge novih politika i opcija uštede u kontekstu srednjoročne ekonomske i fiskalne prognoze i u skladu sa početnim proračunskim plafonima koja je odobrila Vlada.⁹

Zahtjevi proračunskih korisnika trebaju sadržavati detaljno obrazloženje traženih resursa uključujući programske ciljeve, zakonsko uporište, troškove i rezultate. Proračunski zahtjevi bi trebali uključiti i naznačiti puni trošak novih prijedloga (visokoprioritetnih) politika i mogućih opcija uštede (nisko prioritetnih programa koji daju slabe rezultate) za razmatranje od strane Vlade.

U okviru tog koraka, vodi se rasprava o tehničkim pitanjima (uključujući bilo kakva pitanja koja se tiču troškova) između savjetnika za proračun pri Ministarstvu financija i službenika sektora za proračun pri proračunskim korisnicima. Ministarstvo financija pruža savjet Vladi o tome da li je proračunska potrošnja u skladu sa vladinim prioritetima potrošnje i da li je ukupna proračunska potrošnja usklađena sa fiskalnim okvirom ciljne bilance proračuna. Ministarstvo financija analizira zahtjev svakog proračunskog korisnika i daje preporuke Vladi.

Sedmi korak

Rasprave sa Vladom

(koordinira MF u ime Vlade)

Nakon pregleda predatih zahtjeva proračunskih korisnika i prijema uputa od Ministarstva financija, pojedinačna resorna ministarstva imaju priliku da u ime svog ministarstva i proračunskog korisnika predstave ostatku Vlade svoje zahtjeve za proračunskim resursima, uključujući prijedloge novih inicijativa potrošnje. Potom vlada vrši cjelokupni pregled rezultata tih razgovora i konkurentskih zahtjeva za resursima i donosi konačnu odluku o **presjeku** sektorskih prioriteta (uključujući prilagodbe za postojeće programe, prijedloge nove potrošnje i opcije uštede) u skladu sa ukupnom ciljanom proračunskom potrošnjom.

Tokom tih rasprava, Ministarstvo financija vodi dnevnu "bodovnu listu" odobrenih prilagodbi proračuna kako bi pomogla Vladi u praćenju napretka ukupnog proračuna u odnosu na cjelokupna fiskalna ograničenja.

Osmi korak

Konačni proračunski plafoni i dokumentacija programskog proračuna

(konačne proračunske plafone izdaje MF, a dokumentaciju programskog proračuna pripremaju proračunski korisnici)

Nakon održanih rasprava, MF izdaje ažuriranu verziju makroekonomskih pretpostavki i prognoze prihoda. Uzimajući u obzir konačne prilagodbe kojima se ispunjavaju ažurirani ciljevi proračuna, Vlada odobrava konačne proračunske plafone (i procjene) za svakog proračunskog korisnika. Zatim MF izdaje upute svakom korisniku u vezi sa njihovim proračunskim plafonima koja uključuje sve odobrene nove/proširene/obnovljene

⁹ U pristupu po 'najuspješnijoj' praksi, zahtjevi proračunskih korisnika se pripremaju na programskoj osnovi. Međutim, kao što je ranije naznačeno, ovaj okvir je moguće primijeniti sa programskim izradom proračuna ili bez istog.

programe i uštede zajedno sa uputama (Upute za proračunske korisnike broj 3) o pripremi dokumentacije programskog proračuna.¹⁰

Nakon toga proračunski korisnici dostavljaju kompletnu dokumentaciju programskog proračuna (usklađenu sa konačnim plafonima) nadležnom Ministarstvu financija. Dokumentacija programskog proračuna sačinjava dio podneska godišnjeg proračuna Parlamentu.

Deveti korak

Podnošenje godišnjeg proračuna i prateća dokumentacija

(koje priprema MF i proračunski korisnici)

Nacrt godišnjeg proračuna i prateću dokumentaciju pripremaju Ministarstvo financija i proračunski korisnici. Javna dostupnost obrazloženja igra ključnu ulogu u unaprjeđenju transparentnosti i odgovornosti proračuna.

Ključni dokument u pratećoj dokumentaciji je Bilans tabela za proračunske korisnike, koju je predložio projekat Ureda Vlade Velike Britanije za međunarodni razvoj. Namjera tabela je da budu lako čitljiv sažeti dokument u kome se ističu razlike u procjenama nacrta proračuna u poređenju sa raspodjelom proračuna u prethodnoj godini. Razlike se obrazlažu, po (i) ekonomskoj klasifikaciji, po tri glavne kategorije – makroekonomske prilagodbe (npr. za odobrene prilagodbe plata i cijena), (ii) odobrene inicijative novih politika i (iii) odobrene opcije uštede.

Objavljena dokumentacija bi trebala uključiti: Izjavu Premijera o proračunu upućenu Parlamentu u kojoj se naznačuje vladina srednjoročna fiskalna strategija, t.j. fiskalni prioriteti, te prioritete politike i ciljevi u srednjoročnom vremenskom razdoblju; ažurirani Iskaz o srednjoročnoj makroekonomskoj i fiskalnoj prognozi s pregledom makroekonomskih i ekonomskih pretpostavki koje su osnova proračuna i procjena proračuna, skupa sa procjenama ukupne potrošnje; i nizom informacija (npr. kapitalni proračuni, financije vanproračunskih fondova, obrazloženje unutrašnjeg i vanjskog duga i međuvladini fiskalni odnosi).

Deseti korak

Usvajanje proračuna

(Parlament)

Posljednji korak u svakom proračunskom ciklusu je naravno usvajanje proračuna od strane Parlamenta. U skladu sa ciljem fiskalne transparentnosti i odgovornosti, kompletna proračunska dokumentacija treba biti dostupna Parlamentu i javnosti, a sve parlamentarne rasprave otvorene za javnost. Svaki prijedlog izmjene i dopune proračuna bi trebao biti u skladu sa vladinim ciljevima fiskalne politike.

Sažetak

Izloženi dokument sadrži jednostavan konceptualni okvir i pregled procesa srednjoročnog planiranja i pripreme proračuna i načina na koji bi se taj proces mogao primijeniti u BiH. U prilogu je grafički prikaz okvira u '10 koraka'. Detaljniji dokument za diskusiju na temu "Srednjoročno planiranje proračuna u 10 korak" možete dobiti na zahtjev od Martina Bowena, Vođe tima (tel. 033/552-491) ili gđice Naide Trkić, Koordinatora projekta PKF (tel. 033/552-490).

¹⁰ Dokumentacija programskog proračuna bi trebala unaprijediti transparentnost time što se vladama, parlamentu i javnosti u Bosni i Hercegovini pruža detaljne informacije o ciljevima, finansijskim resursima i očekivanim rezultatima vladinih programa i aktivnosti.

Reforma izravnih poreza za rast i zaposlenost

pripremio: Mark Gallagher, Ph.D., Šef projekta USAID-TAMP (Projekt modernizacije poreza)

BiH vrši reformu sustava izravnog oporezivanja. Ove će reforme povećati odgovarajuće prihode za javnu potrošnju, stimulirati ekonomski rast i stvaranje novih radnih mjesta. Izravni porezi su oni koji se naplaćuju na kapital, radnu snagu i imovinu. Ovo je suprotno od neizravnih poreza koji se naplaćuju na transakcije roba i usluga.

Glavne reforme izravnih poreza u razmatranju su porez na dobit i porez na dohodak. Glavni pravac ovih reformi je pojednostavljenje ovih poreza i postizanje većeg izjednačavanja u tretiranju poreznih obveznika u cijeloj zemlji.

Porez na dohodak koji je sada u parlamentu Federacije BiH predstavlja jedinstveni sveobuhvatni porez koji tretira svaki prihod na isti način, a zamjenjuje različite županijske poreze kao što su porezi građana na prihod od imovine, patenata i autorskih prava, na dohodak, plaće, dobit od poljoprivredne djelatnosti i prihod poduzetnika. Eksperti vode diskusiju oko skoro identičnog prijedloga reforme u Republici Srpskoj. Razlika između Republike Srpske i Federacije BiH je što u Federaciji ove poreze građana naplaćuju županije po različitim stopama i na različit način. Porez na dohodak ne samo da izjednačava porez između entiteta nego i između županija.

Predloženi porez na dohodak se razlikuje od prijašnjih poreza i po tome što je „progresivan“. Ovo znači da najsiromašniji ne plaćaju porez, zaposleni ljudi plaćaju nešto, a bogatiji plaćaju više. I pored ove progresivnosti, stope poreza na dohodak u Bosni i Hercegovini bile bi niže od stopa u većini zemalja svijeta.

Entiteti rade na reformi poreza na dobit. U Federaciji će se stopa sniziti sa 30% na 15% dok će u Republici Srpskoj porasti sa 10% na 15%. Iako su porezne stope važne i 15% je izuzetno konkurentna stopa iz međunarodne perspektive, možda je ipak važnija jednostavnost novog poreznog zakona i poticaj koji može imati na veće stvaranje radnih mjesta. Kompanije su ohrabrene da investiraju u skladu sa tržišnim prilikama na koje nailaze umjesto da koriste nedostatke poreznog zakona. Kompanije će moći amortizirati većinu svojih investicija u samo tri godine. Ovo potiče nove investicije ne vršeći diskriminaciju između sektora ili protiv stranih ili domaćih investitora. Investitori neće više biti toliko protiv investiranja u tehnologije koje zahtijevaju puno radne snage, tako da će rast uključiti nova radna mjesta – nešto što danas nedostaje u BiH.

Jednostavnost novih poreznih zakona će olakšati provođenje propisa od strane poreznih obveznika i unaprijediti učinkovitost na strani poreznih uprava što će dovesti do manje prijevara i korupcije.

Mjesečni konsolidirani izvještaji za razdoblje siječanj – prosinac 2005. godine

Pripremila: Aleksandra Regoje, pomoćnik za istraživački rad

u mil KM

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	kv1	kv2	kv3	kv4	ukupno
Tekući Prihodi	168,8	174,2	220,9	213,5	242,3	364,0	269,5	281,0	258,7	226,9	278,1	271,0	563,9	819,9	809,2	776,1	2969,1
<i>Porezni prihodi</i>	159,7	158,3	200,0	201,3	224,3	226,9	221,7	261,0	236,9	208,9	231,3	253,5	518,0	652,5	719,6	693,6	2583,6
<i>Neizravni porezi</i>	142,0	139,3	171,3	187,8	208,3	211,6	206,8	246,7	222,2	193,6	211,1	228,1	452,6	607,7	675,7	632,8	2368,9
Carine	31,8	36,1	45,8	48,1	52,7	53,7	49,7	55,9	59,4	54,5	56,4	71,9	113,7	154,5	165,0	182,8	616,0
Porez na promet	45,9	44,6	56,6	61,7	70,4	69,4	72,1	84,5	73,2	65,9	69,6	72,5	147,2	201,5	229,8	208,0	786,4
Akcize	54,8	49,0	56,4	64,5	70,6	72,1	69,3	87,3	73,8	60,4	68,8	68,7	160,2	207,2	230,3	197,9	795,7
Putarina	9,3	9,3	12,1	13,1	14,2	15,5	15,4	18,7	15,3	12,2	15,7	13,9	30,7	42,8	49,3	41,8	164,7
<i>Izravni porezi</i>	17,6	19,0	28,7	13,5	15,9	15,3	14,9	14,4	14,6	15,3	20,2	25,4	65,4	44,7	43,9	60,8	214,8
<i>Neporezni prihodi</i>	9,0	15,9	20,9	12,2	18,0	137,1	33,1	19,9	21,8	17,7	46,6	17,5	45,8	167,2	74,8	81,7	369,5
<i>Donacije/grantovi</i>	0,1				0,1	0,1	14,7	0,1		0,4	0,3	0,1	0,1	0,2	14,8	0,8	15,9
Tekući Rashodi	125,2	198,2	218,9	219,1	233,4	292,0	198,4	237,7	228,3	219,1	270,8	333,9	542,2	744,6	664,4	823,9	2775,1
<i>Tekući izdaci</i>	30,9	54,8	71,7	64,0	62,2	94,9	41,1	59,3	60,9	67,8	63,5	111,7	157,4	221,1	161,3	243,0	782,9
<i>Plaće i naknade</i>	25,2	45,6	62,4	53,9	53,4	85,2	32,6	52,1	52,6	56,6	53,2	92,7	133,1	192,5	137,2	202,5	665,4
Naknade	1,7	10,9	13,1	13,2	13,2	29,3	2,9	14,4	14,5	15,1	14,5	36,5	25,7	55,8	31,8	66,1	179,3
<i>Izdaci za materijal i usluge</i>	5,8	9,2	9,3	10,1	8,8	9,7	8,5	7,3	8,3	11,2	10,3	19,0	24,3	28,6	24,1	40,5	117,5
<i>Grantovi/Socijalni transferi/Subvencije</i>	32,8	60,4	60,1	62,2	60,0	103,2	66,1	60,7	65,9	63,4	82,9	103,1	153,3	225,4	192,7	249,4	820,8
Transferi domaćinstvima	8,8	37,8	35,7	38,9	36,5	78,3	39,5	37,4	41,8	38,1	58,2	64,8	82,4	153,7	118,7	161,1	515,9
Transferi organizacijama/institucijama	19,8	15,5	19,0	14,1	16,8	16,1	14,4	13,1	14,3	16,3	15,6	17,6	54,2	46,9	41,8	49,4	192,4
Subvencije	4,2	7,1	5,4	9,3	6,7	8,7	12,2	10,2	9,8	9,1	9,0	20,8	16,7	24,8	32,2	38,8	112,5
od kojih: Javna preduzeća																	
<i>Plaćanje kamate</i>	0,4	3,0	2,0	1,4	5,1	4,4	0,4	4,3	2,2	1,8	5,7	3,9	5,3	10,9	6,9	11,3	34,5
<i>Ostali izdaci/potrošnja/transferi</i>	5,5	9,2	10,6	9,6	8,0	6,7	10,3	8,5	9,7	8,8	14,3	28,8	25,3	24,3	28,5	51,9	130,1
<i>Transferi sa jedinstvenog računa UNO</i>	44,2	45,1	60,9	64,3	62,5	69,0	66,8	81,4	72,2	62,8	66,3	67,9	150,2	195,8	220,4	197,0	763,4
Proračun BiH	18,6	19,6	23,5	20,6	20,6	21,5	20,6	22,5	21,5	20,6	20,6	21,5	61,7	62,6	64,6	62,6	251,5
FBiH / županijai, Direkcija za ceste	16,8	15,4	25,0	27,9	27,4	32,8	32,0	37,9	33,6	28,7	28,7	32,8	57,1	88,1	103,5	90,2	338,9
RS / gradovi, opštine, JP "Putevi RS"	5,8	6,1	7,4	10,2	8,3	8,2	7,8	13,0	10,2	7,7	10,3	6,9	19,3	26,6	31,0	24,9	101,9
Brčko Distrikt	3,1	4,0	5,1	5,7	6,2	6,5	6,3	7,7	6,8	5,8	6,6	6,6	12,2	18,4	20,8	18,9	70,3
<i>Amortizacija duga</i>																	
od čega: vanjski dug (sa JR UNO)	10,5	24,8	12,7	16,3	34,7	12,4	12,7	22,4	16,4	13,6	37,2	15,6	47,9	63,4	51,4	66,5	229,2
<i>Transferi višim razinama vlasti</i>																	
<i>Transferi općinama</i>	0,9	0,9	0,9	1,3	0,9	1,5	0,9	1,1	1,1	0,9	0,9	2,9	2,7	3,7	3,2	4,7	14,3
Vladina štednja (1 - 2)	43,6	-24,0	2,0	-5,6	8,9	72,1	71,2	43,3	30,3	7,8	7,3	-62,9	21,6	75,3	144,8	-47,8	194,0
<i>Kapitalni izdaci</i>	1,6	3,5	1,9	1,7	2,4	33,3	15,3	3,3	1,9	2,6	2,2	16,8	6,9	37,4	20,5	21,7	86,5
Vladin suficit/deficit (3-4)	42,1	-27,5	0,1	-7,4	6,5	38,8	55,9	40,0	28,4	5,2	5,1	-79,8	14,7	37,9	124,4	-69,5	107,5

Tabela 1. Mjesečni konsolidirani izvještaji siječanj – prosinac 2005. godine

Mjesečni konsolidirani izvještaji za razdoblje siječanj - studeni 2005. godine

Pripremila: Aleksandra Regoje, pomoćnik za istraživački rad

u mil KM

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	kv1	kv2	kv3	kv4	ukupno
Tekući Prihodi	443,2	499,1	548,1	537,4	554,5	702,2	626,8	626,6	601,4	574,5	592,5	1490,3	1794,1	1854,7	1167,0	6306,1
<i>Porezni prihodi</i>	264,1	249,4	310,1	304,7	331,4	336,3	336,8	378,1	349,5	327,9	346,8	823,6	972,4	1064,4	674,7	3535,1
<i>Neizravni porezi</i>	228,9	206,3	251,7	262,8	288,9	293,6	290,3	335,2	305,2	282,3	297,3	686,9	845,3	930,7	579,5	3042,4
Carine	31,9	36,1	45,9	48,1	52,7	53,6	49,7	55,9	59,5	54,6	56,4	114,0	154,5	165,1	111,0	544,6
Porez na promet	128,1	110,9	135,9	136,4	150,8	151,2	155,4	172,8	156,0	154,4	155,6	374,9	438,4	484,2	310,0	1607,6
uvozni akcizni proizvodi	30,3	22,8	28,2	32,9	35,3	39,1	35,2	44,2	41,3	36,1	39,9	81,3	107,3	120,6	76,0	385,3
domaći akcizni proizvodi	7,2	7,1	7,6	9,4	12,2	10,8	14,5	17,5	11,1	6,8	7,4	21,8	32,4	43,0	14,3	111,5
ostali proizvodi	57,4	51,1	64,4	61,2	66,1	67,3	68,5	75,9	70,8	74,8	73,6	172,9	194,6	215,3	148,4	731,3
na usluge	28,1	27,4	32,5	30,3	34,7	32,1	35,6	34,1	31,5	35,2	33,4	87,9	97,1	101,2	68,6	354,8
ostalo	5,1	2,5	3,3	2,6	2,4	1,9	1,7	1,1	1,3	1,5	1,2	11,0	7,0	4,1	2,8	24,7
Akciza	55,4	49,5	56,8	64,7	70,6	72,2	69,3	87,3	73,8	60,4	68,8	161,7	207,6	230,4	129,2	728,9
uvozni pr.	39,6	36,5	43,5	49,7	51,5	56,2	48,5	62,9	56,0	48,2	55,7	119,6	157,5	167,4	103,9	548,4
u zemlji	15,8	13,0	13,3	15,0	19,1	16,0	20,8	24,4	17,8	12,2	13,1	42,1	50,1	63,0	25,3	180,5
Putarina	13,2	9,5	12,5	13,2	14,3	15,6	15,4	18,8	15,4	12,3	15,8	35,2	43,0	49,6	28,1	155,9
Ostalo	0,3	0,4	0,5	0,4	0,5	0,9	0,4	0,4	0,5	0,6	0,6	1,1	1,8	1,3	1,2	5,5
Transferi sa JR																
<i>Izravni porezi</i>	35,2	43,1	58,5	41,9	42,4	42,8	46,4	43,0	44,3	45,7	49,5	136,7	127,1	133,7	95,2	492,7
Porezi na dohodak	35,2	43,1	58,5	41,9	42,4	42,8	46,4	43,0	44,3	45,7	49,5	136,7	127,1	133,7	95,2	492,7
Porezi na dobit preduzeća	7,9	10,4	16,2	6,3	5,0	6,0	7,0	6,2	6,3	6,0	11,5	34,4	17,2	19,5	17,6	88,8
Porezi na dohadak	6,4	8,7	10,5	7,0	6,7	6,4	6,8	6,7	7,2	7,2	9,0	25,5	20,1	20,7	16,2	82,6
Ostalo	21,0	24,0	31,8	28,6	30,8	30,4	32,7	30,0	30,7	32,4	29,0	76,7	89,8	93,4	61,4	321,3
<i>Neporezni prihodi</i>	22,8	79,8	35,5	28,4	41,3	153,5	71,1	42,0	39,4	40,6	52,1	138,1	223,2	152,4	92,7	606,4
<i>Vlastiti prihodi općina</i>																
Doprinosi fondova	137,8	146,5	179,1	168,1	161,5	178,3	181,8	182,6	184,1	185,7	173,1	463,4	507,8	548,4	358,8	1878,5
Ostali prihodi	16,4	23,0	22,9	34,5	20,0	26,9	22,6	23,5	21,7	20,2	19,5	62,4	81,4	67,8	39,7	251,3
Donacije/grantovi	2,1	0,3	0,4	1,7	0,4	7,2	14,6	0,4	6,7	0,1	1,0	2,8	9,2	21,7	1,0	34,7
Transferi viših razina				0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,1	0,0	0,1

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI		kv1	kv2	kv3	kv4	ukupno
Tekući Rashodi	380,5	509,5	531,8	514,0	533,0	609,5	534,0	564,6	548,3	559,8	591,1		1421,9	1656,5	1647,0	1150,9	5876,2
<i>Tekući izdaci</i>	57,8	84,3	104,5	98,0	95,8	133,9	71,3	92,2	94,5	101,7	95,4		246,7	327,7	258,0	197,1	1029,4
<i>Plaće i naknade</i>	42,5	64,5	83,6	73,7	74,6	109,9	53,7	75,1	74,6	78,5	73,8		190,7	258,2	203,4	152,4	804,7
Plaće	38,4	51,0	67,1	57,3	58,0	73,0	47,1	55,8	56,2	60,1	56,3		156,5	188,3	159,1	116,4	620,4
od čega: doprinosi																	
od čega: porez na plate																	
Naknade	4,1	13,5	16,5	16,3	16,6	37,0	6,5	19,4	18,4	18,4	17,5		34,1	69,9	44,3	36,0	184,3
<i>Izdaci za materijal i usluge</i>	12,5	17,0	18,0	20,3	17,5	20,6	17,4	16,7	19,9	23,1	21,5		47,5	58,3	54,0	44,6	204,4
<i>Drugi tekući rashodi</i>	2,8	2,8	2,8	4,1	3,7	3,3	0,2	0,4	0,0	0,1			8,5	11,1	0,6	0,1	20,3
<i>Grantovi/Socijalni transferi/Subvencije</i>	171,1	207,7	240,0	229,6	222,0	283,6	250,0	244,1	251,5	251,9	258,9		618,9	735,2	745,5	510,9	2610,5
Transferi domaćinstvima	9,5	38,6	36,5	40,0	37,5	80,4	42,1	39,2	44,4	42,0	62,2		84,6	157,9	125,7	104,2	472,4
Transferi organizacijama/institucijama	20,5	16,2	19,7	15,1	17,5	17,6	15,3	13,4	14,5	16,6	15,9		56,3	50,2	50,4	32,4	182,1
Transf. fondovima po osnovu dopr.za soc. osig.	136,9	145,9	178,5	165,2	160,2	176,9	180,4	181,3	182,8	184,3	171,9		461,3	502,3	517,6	356,2	1864,3
Subvencije	4,2	7,1	5,4	9,3	6,7	8,7	12,2	10,2	9,8	9,1	9,0		16,7	24,8	32,2	18,1	91,7
od kojih: Javna preduzeća																	
<i>Plaćanje kamate</i>	0,4	3,0	2,0	1,4	5,1	4,4	0,4	4,3	2,2	1,8	5,7		5,3	10,9	6,9	7,4	30,6
od čega: na vanjski dug																	
<i>Ostali izdaci/potrošnja/transferi</i>	5,7	9,4	10,7	9,8	8,2	6,8	10,3	8,5	9,7	9,1	13,3		25,8	24,8	28,5	22,5	101,6
<i>Rashodi iz tekuće rezerve</i>	0,3	0,3	0,3	0,8	1,0	1,6	1,9	0,8	1,3	1,1	1,3		0,9	3,4	4,0	2,4	10,8
<i>Transferi sa jedinstvenog računa UNO</i>	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2		0,0	0,1	0,4	0,3	0,8
Rezerva			0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2		0,0	0,1	0,4	0,3	0,8
<i>Amortizacija duga</i>																	
od čega: vanjski dug (sa JR UNO)	10,5	24,8	12,7	16,3	34,7	12,4	12,7	22,4	16,4	13,6	37,2		47,9	63,4	51,4	50,9	213,6
<i>Transferi višim razinama vlasti</i>																	
<i>Transferi nižim razinama (uklj. trans. sa JR)</i>	134,8	180,1	161,5	158,1	166,0	166,8	187,3	192,2	172,9	180,4	179,0		476,3	490,9	552,3	359,4	1879,0
Vladina štednja (1 - 2)	62,6	-10,5	16,3	23,4	21,5	92,6	92,8	61,9	53,0	14,7	1,4		68,4	137,6	207,8	16,1	429,8
<i>Kapitalni izdaci</i>	2,1	3,7	2,1	2,5	3,2	34,0	17,3	5,0	10,9	6,8	4,9		7,9	39,6	33,3	11,7	92,5
Vladin suficit/deficit (3-4)	60,5	-14,2	14,2	20,9	18,3	58,7	75,5	56,9	42,1	7,9	-3,5		60,5	97,9	174,5	4,4	337,3

Tabela 2. Mjesečni konsolidirani izvještaji siječanj – studeni 2005. godine

Napomene uz tabelu 1:

1. Konsolidirani izvještaj uključuje:
 - prihode od neizravnih poreza koje prikuplja Uprava za neizravno oporezivanje na Jedinostveni račun,
 - transfere sa Jedinostvenog računa UNO za servisiranje vanjskog duga,
 - transfere sa Jedinostvenog računa UNO za financiranje Brčko Distrikta, županija, općina i Direkcija za puteve,
 - prihode proračuna Bosne i Hercegovine sa Jedinostvenog računa UNO,
 - prihode i rashode proračuna Federacije BiH,
 - prihode i rashode proračuna Republike Srpske.
2. Podaci o prihodima i rashodima Federacije BiH i Republike Srpske nisu u potpunosti usklađeni zbog primjene različitih računovodstvenih metoda.

Napomene uz tabelu 2:

1. Konsolidirani izvještaj uključuje:
 - prihode od neizravnih poreza koje prikuplja Uprava za neizravno oporezivanje na Jedinostveni račun,
 - prihode proračuna Bosne i Hercegovine
 - prihode Federacije BiH, Republike Srpske i Brčko Distrikta
 - rashode proračuna Bosne i Hercegovine, Federacije BiH, Republike Srpske i Brčko Distrikta
2. Prihodi entiteta uključuju prihode koji se prikupljaju na račune trezora entiteta.
3. Transferi nižim razinama vlasti (županijama, općinama, direkcijama za puteve i dr.), koji se doznaju na niže razine u skladu sa entitetskim propisima, uključuju transfere sa Jedinostvenog računa UNO i transfere ostalih prihoda prikupljenih na razini entiteta.
4. Podaci o prihodima i rashodima Federacije BiH i Republike Srpske nisu u potpunosti usklađeni zbog primjene različitih računovodstvenih metoda.

Obavijest za izvještajne jedinice

Dostava podataka za kreiranje baze podataka za praćenje izvršenja proračuna

Molimo izvještajne jedinice - županije i općine - koje do sada nisu dostavile izvršenja proračuna za 2004.g. da to što prije učine. Isto tako, molimo da se dostave i izvršenja proračuna za 2005.g. i proračune za 2006.g. kako bismo mogli kompletirati bazu podataka koja će Odjeljenju služiti za praćenje izvršenja proračuna za 2006.g. i za izradu projekcija.

Internet izvještavanje – dodjela lozinki za pristup sustavu i unos podataka

Kako smo u više navrata najavljivali sustav mjesečnog izvještavanja o prihodima i rashodima preko Interneta je finaliziran i u fazi je završnog testiranja. Za unos podataka potrebno je dodijeliti korisničko ime i lozinku osobama koje su u obrascu OMA-2 navedene kao ovlaštene osobe za izvještavanje prema Odjeljenju. Molimo te osobe da izravno kontaktiraju u Odjeljenju dipl.ing. Sulejmana Hasanovića na tel. 033/279-544 kako bi im se dodijelile prijave za unos podataka preko Interneta.

Instrukcije za unos podataka preko Interneta mogu se naći na web stranici Odjeljenja: www.oma.uino.gov.ba u odjeljku 'Izvještaj'.

VAŽNO! – rok dostave podataka za siječanj 2006.g.

Molimo sve izvještajne jedinice da **podatke o prihodima i rashodima za mjesec siječanj 2006.g. dostave Odjeljenju najkasnije do kraja veljače 2006.g.** kako bismo u ožujku mogli objaviti prvi mjesečni konsolidirani izvještaj.

Županije i općine koje nemaju Internet konekciju mogu mjesečne izvještaje dostaviti faksom.

Podsjećamo da je u Biltenu br.5 detaljno opisan sustav mjesečnog izvještavanja i da je dan obrazac za unos podataka koji je prilagođen proračunskim klasifikacijama. Sve biltene koji su objavljeni do sada, uključujući i Bilten br. 5, možete naći na web stranici Odjeljenja ili možete kontaktirati Odjeljenje da vam se dostavi faksom.